

Студент 3 курсу

факультету обліку і аудиту ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ЛІЦЕНЗУВАННЯ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Анотація. Досліджено, які сфери торговельної діяльності підлягають ліцензуванню в Україні, з'ясовано підстави для отримання ліцензії, встановлено порядок видачі ліцензії та перелік документів, необхідних для її відкриття. Проаналізовано основні нормативні та законодавчі документи, згідно з якими проводиться ліцензування в Україні і порядок відображення в бухгалтерському обліку.

Аннотация. Исследовано, какие виды торговой деятельности подлежат лицензированию в Украине, выяснены основания для получения лицензии, установлен порядок выдачи лицензии и перечень документов, необходимых для ее открытия. Проанализированы основные нормативные и законодательные документы, согласно которым проводится лицензирование в Украине, и порядок отражения в бухгалтерском учете.

Annotation. The spheres of trade activity subject to licensing in Ukraine are investigated, the grounds for the receipt of a license are found out, the order of granting a license and a list of documents necessary for opening it are set. Basic normative and legislative documents regulating licensing and accounting in Ukraine are analysed.

Ключові слова: ліцензування, ліцензія, торговельна діяльність, ліцензійні умови, орган ліцензування, суб'єкт господарювання, підприємницька діяльність.

Проведення економічної реформи в Україні об'єктивно вимагає посилення ролі у правовому регулюванні господарської діяльності, а також ефективного правового регулювання ліцензування. Система ліцензування в Україні знаходиться в процесі становлення. Продовжується формування системи органів, які здійснюють ліцензування. Необхідність істотного розширення інституту ліцензування багатьох видів діяльності в Україні зумовлена змінами в характері впливу держави на суспільні відносини, які складаються у сфері економіки.

Тему ліцензування розглядали такі вчені, як Кирик В. Ф., Ю. Рудяк, В. Кузнецов, А. Клименко. При чому слід зазначити, що стосовно теми даної статті їх погляди багато в чому сходяться, але трактування, виклад думок та матеріалу мають деякі відмінності. Але ці вчені здебільшого розглядали ліцензування у сфері туризму [1].

Метою даної статті є дослідження товарів, які підлягають ліцензуванню в Україні, та яким чином отримується ліцензія.

Об'єктом даного дослідження є об'єкти ліцензування, а саме: винаходи, промислові зразки, товарні знаки, авторські права, ноу-хау та ін.

Органами ліцензування є органи виконавчої влади, визначені Кабінетом Міністрів України, або спеціально уповноважені виконавчі органи. Постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2000 року № 1698 затверджено перелік органів ліцензування, де суб'єкти підприємницької діяльності можуть отримати відповідні ліцензії.

Ліцензуванню підлягають тільки ті види підприємницької діяльності, що безпосередньо впливають на здоров'я людини, навколишнє природне середовище й безпеку держави. Для здійснення підприємницької діяльності, що підлягає ліцензуванню, необхідно одержати відповідну ліцензію й дотримуватись умов і правил здійснення такого виду діяльності (ліцензійних умов), які встановлює Кабінет Міністрів або уповноважений ним орган.

Ліцензія – документ державного зразка, який засвідчує право ліцензіата на провадження зазначеного в ньому виду господарської діяльності протягом визначеного строку за умови виконання ліцензійних вимог.

Основними законодавчими документами у сфері ліцензування є: Закон України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" – у ньому описані види діяльності, що підлягають ліцензуванню (стаття 9), порядок отримання ліцензій, загальна інформація про ліцензійні умови і про органи ліцензування. Стаття 10 Закону містить базовий пакет документів, необхідних для отримання ліцензії; а також Закон України "Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами" [2; 3].

Відповідно до ст. 9 Закону України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" ліцензуванню підлягають такі види господарської діяльності: пошук корисних копалин; виробництво, ремонт вогнепальної зброї та боєприпасів до неї; видобуток уранових руд; видобуток і виробництво цінних металів і дорогоцінного каміння; виробництво лікарських препаратів, оптова та роздрібна торгівля лікарськими засобами; виробництво ветеринарних препаратів і медикаментів, оптова та роздрібна торгівля ними; виробництво пестицидів та агрохімікатів, оптова і роздрібна торгівля ними; будівельна діяльність; надання послуг з перевезення пасажирів; надання послуг радіозв'язку та телефонного зв'язку; та багато інших видів діяльності.

Процедура видачі ліцензії проходить у 3 етапи.

Перший етап процедури ліцензування – звернення суб'єкта господарювання до органу ліцензування із заявою про видачу ліцензії. Приватний підприємець, який у подальшому займатиметься

© Нерода А. Ю., 2013

видом діяльності, що підлягає ліцензуванню, повинен подати до органу ліцензування такі документи:

- 1) заяву встановленого зразка, у якій вказується: прізвище, ім'я, по батькові, паспортні дані, ідентифікаційний номер фізичної особи;
- 2) вид господарської діяльності, на здійснення якої заявник має намір одержати ліцензію.

Органу ліцензування забороняється вимагати від суб'єктів ліцензування інші документи, які не вказані в Законі.

Другий етап процедури ліцензування – розгляд заяви та прийняття органом ліцензування рішення про видачу ліцензії або про відмову в її видачі.

Третій етап – видача ліцензії. З одержанням ліцензії суб'єкт господарювання, що є здобувачем ліцензії, здобуває статус ліцензіата. У ліцензії вказуються: найменування, ідентифікаційний код органу, що видав ліцензію; прізвище, ім'я, по батькові, адреса проживання, ідентифікаційний код юридичної особи; вид діяльності, на яку видається ліцензія; місце її здійснення; особливі умови і правила здійснення даного виду діяльності; номер реєстрації ліцензії, дата її видачі й термін дії.

Строк дії ліцензії на провадження певного виду господарської діяльності встановлюється Кабінетом Міністрів України за поданням спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування, але не може бути меншим, ніж три роки.

Видачею ліцензій на виробництво й торгівлю спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами у м. Харкові займається Регіональне управління Департаменту контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів Державної податкової адміністрації України у Харківській області.

У бухгалтерському обліку ліцензія, яку отримано на період більше одного року, визнається нематеріальним активом і зараховується на баланс за первісною вартістю. Первісна вартість складається із загальної суми, що підлягає сплаті за весь період дії ліцензії на право здійснення певного виду діяльності, та обліковується на субрахунок 127 "Інші нематеріальні активи". До витрат діяльності підприємства вартість ліцензії включається поступово шляхом нарахування амортизації впродовж терміну її корисного використання, як правило, за прямолінійним методом [4].

Таким чином, процедура ліцензування певних видів господарської діяльності – це процедура публічного посвідчення компетентним органом ліцензування права суб'єкта господарювання, який є здобувачем ліцензії, здійснювати конкретний вид господарської діяльності.

Наук. керівн. Литвиненко А. О.

Література: 1. Герасименко В. Журнал європейської економіки "Ліцензування туристичної діяльності в Україні в контексті міжнародного досвіду" // Віктор Герасименко, Світлана Галасюк // видання Тернопільського національного економічного університету. – 2011. – Т. 10. – № 4. 2. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua. 3. Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами: Закон України від 11.09.1997 р. № 526/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua. 4. Малярєвський Ю. Д., Горяєва М. С., Пасенко Н. С. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2012. – 400 с.